

Artykuł „Słuchać – to znaczy rozumieć otoczenie, łatwiej się uczyć i szybciej reagować”.

Prawidłowy rozwój percepcji słuchowej ma bardzo duże znaczenie w rozwoju dziecka. Badania wykazują, iż nieprawidłowości w rozwoju percepcji słuchowej są jedną z przyczyn niepowodzeń dzieci w początkowej nauce szkolnej. Tylko poprzez prowadzenie ćwiczeń rozwijających percepcję słuchową dzieci mogą skuteczniej pokonywać trudności w:

- rozumieniu bardziej skomplikowanych poleceń,
- zapamiętywaniu, powtarzaniu trudnych wyrazów,
- dokonywaniu analizy i syntezy wyrazu,
- pisaniu ze słuchu,
- czytaniu,
- formułowaniu złożonych wypowiedzi,
- różnicowaniu dźwięków mowy, nieprawidłowym ich wybrzmiewaniu podczas mówienia i czytania,
- koncentracji uwagi na bodźcach słuchowych, w zapamiętywaniu i rozumieniu mowy.

Wybrane ćwiczenia i zabawy rozwijające percepcję słuchową:

- wysłuchiwanie i rozpoznawanie dźwięków naturalnych, dochodzących z otoczenia
 - dobierz obrazek, przedmiot do słyszanego dźwięku,
- rozpoznawanie dźwięków wytwarzanych celowo
 - identyfikowanie, nazywanie, naśladowanie dźwięków,
 - określanie miejsca, z którego dźwięk pochodzi,
 - odtwarzanie sekwencji dźwięków,
 - porównywanie słyszanych dźwięków,
- reagowanie na polecenia słowne,
- rozpoznawanie i naśladowanie dźwięków z otoczenia
 - zabawy dźwiękonaśladowcze,
- grupowanie przedmiotów wydających takie same dźwięki,
- rozpoznawanie osób po głosie,
- wysłuchiwanie i różnicowanie dźwięków ze względu na jego natężenie,
- wysłuchiwanie zmian w tempie i głośności wydawanych, słyszanych dźwięków,
- wysłuchiwanie i różnicowanie dźwięków tworzących proste układy rytmiczne
 - wyklaskiwanie usłyszanego rytmu,

- układanie, tworzenie szeregów rytmicznych – układanie przedmiotów według słyszanego rytmu,
- odtwarzanie rytmu ilustrowanego układem przestrzennym –klaskanie, tupanie według rytmu ułożonego z dowolnych elementów,
- zabawy rytmiczne
 - rozpoznawanie i określanie charakteru słyszanej muzyki,
 - odtwarzanie swobodnym ruchem nastroju, charakteru muzyki;
 - śpiewanie piosenek i klaskanie w ich rytm;
 - zabawy doskonalące estetykę ruchu,
 - zabawy ruchowe i ruchowo – słuchowe,

Ćwiczenia rozwijające słuch fonematyczny oraz analizę i syntezę słuchową:

- wyodrębnianie zdań w mowie
 - słuchanie prostych wypowiedzi na temat obrazka i określanie ilości zdań w opowiadaniu,
- wyodrębnianie wyrazów w zdaniu
 - tworzenie zdań na temat określonej ilustracji,
 - określanie ilości wyrazów w zdaniu,
 - tworzenie zdań z podanych słów,
 - uzupełnianie zdań brakującymi wyrazami,
 - dobieranie par rymujących się wyrazów,
- wyodrębnianie sylab w wyrazach
 - analiza i synteza sylabowa wyrazów,
 - określanie ilości sylab w wyrazach,
 - kończenie wyrazów rozpoczynających się daną sylabą,
 - wyszukiwanie przedmiotów rozpoczynających się i kończących daną sylabą,
 - rozpoznawanie miejsca danej sylaby w wyrazie,
 - loteryjki sylabowe,
 - domina, układanki, uzupełnianki, rozsypanki sylabowe,
- rozpoznawanie i wyodrębnianie głosek w wyrazach
 - synteza głoskowa wyrazów,
 - analiza głoskowa wyrazów,
 - wyodrębnianie głosek na początku, na końcu i w środku wyrazu,
 - wyszukiwanie przedmiotów, obrazków rozpoczynających się lub kończących daną głoską,

- dobieranie podpisów do obrazka,
- czytanie prostych tekstów,
- ćwiczenia tempa wypowiedzi
 - zabawa „mówimy wolno, coraz szybciej”,
 - zabawa „Klaszcze i mówię”, zabawa „Rób i mów” (dziecko mówi i jednocześnie wykonuje to o czym mówi),
 - zabawa ruchowa „Głowa, ramiona, kolana, palce”,
- zabawy doskonalące pamięć słuchową i słowną
 - „Zgadnij co słyszysz”, „Zgadnij czyj to głos”, „Zgadnij jakie były dźwięki”,
 - zapamiętywanka (zapamiętywanie kolejności powtarzanych wyrazów),
 - słuchanie opowiadań i przypomnienie zapamiętanych zdarzeń.

Literatura:

Franczyk A., Krajewska K: „Zabawy i ćwiczenia na cały rok” Kraków 2005

Graban J., Sprawka R: „Trening słuchu” Gdańsk 2007

Maurer A., „Dźwięki mowy” Kraków 2003